

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณนักเรียนระดับมัธยมศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. อายุ ความรู้ความเข้าใจกฎจรรยาบรรณ ทักษะการใช้รถใช้ถนน ทักษะติดต่อจรรยาบรรณ และการได้รับส่งเสริมวินัยด้านการจรรยาบรรณ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. หลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณดีขึ้นกว่าเดิม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจราจร ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความรู้ความเข้าใจกฎจราจร ทักษะการใช้รถใช้ถนนและทัศนคติต่อกฎจราจร มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจราจร ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Path Analysis) และ สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation)

2. ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย

- 2.1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกฎจราจร มี 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอบรมความรู้ความเข้าใจกฎจราจร
- 2.2 การเสริมสร้างทักษะการใช้รถใช้ถนน มี 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอบรมการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย กิจกรรมการฝึกทักษะการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย และกิจกรรมการอบรมวินัยจราจรและการสอบเพื่อขอมีใบอนุญาตขับขี่รถ
- 2.3 การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อกฎจราจร มี 1 กิจกรรม คือ กิจกรรมชุมนุมจิตอาสาจราจร

3. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด ทำการทดลองใช้รูปแบบกับนักเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน ประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบจากการวัด ความรู้ความเข้าใจกฎจราจร ทักษะการใช้รถใช้ถนน ทัศนคติต่อกฎจราจรและพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจราจรของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการทดลองกับข้อมูลหลังการทดลอง ปรากฏผลดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลัง การทดลองใช้รูปแบบ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เปรียบเทียบข้อมูลความรู้ความเข้าใจ กฎจราจร ทักษะการใช้รถใช้ถนน ทัศนคติต่อกฎจราจรและการปฏิบัติตามวินัยจราจร โดยใช้วิธี วิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของผลการดำเนินงาน

เสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลอง ใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบ ทีละตัวแปร (Univariate Tests) พบว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองใช้รูปแบบกับหลังการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามตาราง Descriptive Statistics พบว่า ตัวแปรเชิงสาเหตุที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาและตัวแปรผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้ความเข้าใจจรรยาบรรณก่อนการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.40 หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.37 ทักษะการใช้รถใช้ถนน ก่อนการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.57 หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.10 ทศนคติต่อจรรยาบรรณ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.15 หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.45 พฤติกรรมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.95 หลังการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.35

สรุปผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจจรรยาบรรณ ทักษะการใช้รถใช้ถนน ทศนคติต่อจรรยาบรรณ และพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณ พบว่า หลังการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแล้ว ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจจรรยาบรรณ มีทักษะในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย มีทัศนคติที่ดีต่อจรรยาบรรณเพิ่มมากขึ้นและมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณดีขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด มี 5 ปัจจัย คือ อายุ ความรู้ความเข้าใจจรรยาบรรณ ทักษะการใช้รถใช้ถนน ทัศนคติต่อจรรยาบรรณและการได้รับการส่งเสริมวินัยด้านการจรรยาบรรณ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจรรยาบรรณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุ พบว่า ความรู้ความเข้าใจกฎจราจรทัศนคติต่อกฎจราจร และทักษะการใช้รถใช้ถนน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจราจรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) และสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation)

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกฎจราจร การเสริมสร้างทักษะการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย และการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อกฎจราจร รวม 5 กิจกรรมลำดับการปฏิบัติงาน เป็นดังนี้

- ลำดับที่ 1 การอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจร
- ลำดับที่ 2 การอบรมความรู้การใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย
- ลำดับที่ 3 การฝึกทักษะการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย
- ลำดับที่ 4 การอบรมวินัยจราจรและสอบใบอนุญาตขับรถ
- ลำดับที่ 5 ชุมนุมจิตอาสาจราจร

ระยะที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจกฎจราจร มีทัศนคติที่ดีต่อกฎจราจรและมีทักษะในการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามวินัยจราจรดีขึ้นกว่าเดิม อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจกฎจราจร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการขับขี่ปลอดภัยของ กองวิจัยและวางแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2550 : 12) สรุปไว้ว่า การขับขี่รถให้ปลอดภัย เป็นศิลปะอย่างหนึ่งซึ่งทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ฝึกฝนและปฏิบัติตนให้ชำนาญได้ โดยการนำความรู้จากการเรียนรู้กฎหมายจราจรมาใช้ในขณะที่บังคับควบคุมรถ การตัดสินใจเมื่อมีเหตุการณ์เฉพาะหน้าเกิดขึ้นการขับรถอย่างปลอดภัยขึ้นอยู่กับความรู้ 5 ประการ คือ 1) รอบรู้เรื่องรถ 2) รอบรู้เรื่องทาง 3) รอบรู้เรื่องการขับรถ 4) รอบรู้เรื่องกฎจราจร 5) รอบรู้เรื่องมารยาทในการขับรถ การศึกษาของ พันธ์ สายทอง (2547 : 106) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรของผู้ขับขี่รถ จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำผิดเป็นเยาวชนที่เป็นนักเรียนนักศึกษาร้อยละ 31.70 ของจำนวนผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจรทั้งหมด มีสาเหตุจากการไม่รู้ ไม่เข้าใจ

กฎหมายจราจร การไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ขาดความรอบคอบในการขับขี่รถ ไม่ตระหนักถึงความปลอดภัยในการขับขี่ และมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับความปลอดภัยเกี่ยวกับรถใช้รถ เช่น การปรับแต่งสภาพของรถให้เปลี่ยนไปจากสภาพเดิม การศึกษาของ ผดุงศิษย์ ชำนาญบริรักษ์ (2547 : 132) ทำการศึกษาการเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของวัยรุ่นเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ ผลการวิจัยพบว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เนื่องจากการไม่เคารพกฎจราจร และจากการศึกษาของ ชลธิดา แสงมะณี (2550 : 146) ทำการศึกษาพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักเรียนอายุระหว่าง 12-18 ปี ผลการศึกษาพบว่านักเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรและให้ความเห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและการรักษาวินัยการจราจรในการขับขี่รถส่งผลต่อพฤติกรรมการขับขี่รถ

ความรู้ความเข้าใจกฎจราจร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนนและการปฏิบัติตามวินัยจราจร โดยผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมมีโอกาสที่จะปฏิบัติตามได้ถูกต้องมากกว่า ส่งผลต่อการจราจรในภาพรวม เป็นการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎจราจรและการขับขี่ที่ถูกต้องแก่เยาวชนในสถานศึกษา จะเป็นการเสริมทักษะในการใช้รถใช้ถนนให้เกิดความปลอดภัย และสามารถทำได้ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติ และสามารถทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้ เช่น ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการทดลองตามรูปแบบ สามารถสอบผ่านขั้นตอนการทดสอบของสำนักงานขนส่งจังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ทุกคน

ปัจจุบันจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมอย่างมาก และเป็นรถที่เกิดอุบัติเหตุและสูญเสียมากกว่ารถอื่น แต่การขับขี่รถจักรยานยนต์ยังเป็นที่ยอมรับอย่างมาก อาจเนื่องมาจากจักรยานยนต์มีความคล่องตัวในทุกสภาพการจราจร ประหยัดค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนความนิยมการขับขี่จักรยานยนต์ของเยาวชนกลายเป็นพาหนะคู่ใจในการเดินทาง ทั้งการใช้เป็นพาหนะเดินทางมาเรียนและการขับขี่เพื่อกิจธุระอื่น การก้าวเข้าสู่ความเป็นนักขับรถของเยาวชนที่ยังไม่มีความพร้อมและขาดทักษะการควบคุมรถจึงเป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุ แต่ความจำเป็นในการเดินทางที่จะต้องใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะก็เป็นสิ่งที่ยังปฏิเสธไม่ได้ในสภาพสังคมไทยปัจจุบัน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการขับขี่รถให้กับเยาวชนเหล่านั้น โดยการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องปลอดภัย การเสริมสร้างจิตสำนึกในความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนอย่างรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำไป

ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง จึงสมควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องความปลอดภัยทางถนนเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา

2. ทศนคติต่อกฎจราจร เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสอดคล้องกับ เท็ดศักดิ์ รองวิริยะพานิช (2551 : 89) ที่ได้ศึกษาเรื่องทางออกของปัญหาการลดอัตราการบาดเจ็บของไทย “ประสบการณ์ต่างประเทศในการจัดการการเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์” ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า การรณรงค์สร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยจราจร รวมทั้งการอบรมการขับขี่อย่างถูกวิธีแก่สาธารณชน เป็นมาตรการที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญมายาวนานเกือบ 30 ปี ทั้งนี้ เนื่องจากกว่าร้อยละ 70-80 ของอุบัติเหตุจราจรเกิดจากความผิดพลาดของผู้ขับขี่ ดังนั้น การสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยรวมทั้งการขับขี่อย่างถูกต้อง จึงเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาคารขาดวินัยจราจร ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่สำคัญคือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มฝ่าฝืนวินัยจราจรมากกว่าผู้ใช้รถใช้ถนนในกลุ่มอื่น โดยการรณรงค์เพื่อการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการจราจรจะต้องอาศัยความร่วมมือจากโรงเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งองค์กรเอกชน ส่วนราชการ และชุมชนท้องถิ่น

ทัศนคติต่อกฎจราจรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยจราจรของผู้ใช้รถใช้ถนน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทัศนคติ เป็นความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคล ที่เกิดจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือจินตนาการต่าง ๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องการยกระดับความมีวินัยจราจรของนักเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างจิตสำนึกและค่านิยมที่ถูกต้องด้วยวิธีการอบรมให้ความรู้ การสร้างแรงจูงใจ การให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม เพื่อกระตุ้นให้เกิดสำนึกการใช้รถใช้ถนนอย่างรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้ใช้รถใช้ถนนอื่นๆ

3. ทักษะในการใช้รถใช้ถนน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริโรจน์ พรหมวิหาร (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดวินัยจราจรเนื่องจากไม่มีประสบการณ์ในการขับรถไม่เคยผ่านการอบรมกฎจราจร และการขับขี่รถที่ถูกต้อง สอดคล้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายจากการสัมมนาอุบัติเหตุระดับชาติ เรื่องอุบัติเหตุจราจรครั้งที่ 9 (Partnership for Road Safety) (อ้างใน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. 2552 : 76) ได้เสนอแนะนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนนให้เป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการผลักดันให้หลักสูตรความปลอดภัยทางถนน สามารถนำไปประยุกต์ใช้และจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของภาครัฐ เอกชน และสถานศึกษาที่กำกับดูแล โดยท้องถิ่น โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมเสริมการเรียนรู้ซึ่งปลอดภัยให้ครอบคลุมกลุ่มเยาวชนที่จำเป็นต้องใช้รถจักรยานยนต์ และมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการออกใบอนุญาตขับขี่ของกลุ่มเยาวชน และสอดคล้องกับระเบียบการออกใบอนุญาตขับรถของสำนักงานขนส่งทางบก กำหนดให้ผู้ที่จะได้รับใบอนุญาตขับรถจะต้องผ่านการอบรมและทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎจราจรและทักษะการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้อง ปลอดภัย เพื่อให้ผู้ที่จะมีใบอนุญาตขับรถมีความรู้ความสามารถในการใช้รถใช้ถนนเมื่อเข้าผู้การจราจรได้อย่างปลอดภัย ดังนั้น การอบรมให้ความรู้และการฝึกประสบการณ์การขับขี่ที่ถูกต้อง จึงเป็นวิธีการเสริมสร้างความรู้และทักษะที่จะก่อให้เกิดวินัยจราจร เป็นวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันของสำนักงานขนส่งทางบกทั่วประเทศ ผู้ที่ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนจนได้รับใบอนุญาตขับรถจึงเป็นการรับรองว่าเป็นผู้มีวินัยจราจร ส่วนระดับความมีวินัยจราจรจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยซึ่งเป็นองค์ประกอบของแต่ละบุคคล เช่น ยานพาหนะ สิ่งแวดล้อม ห้วงเวลา สถานการณ์ และที่สำคัญที่สุด คือ จิตสำนึกและค่านิยมที่ถูกต้อง

แนวทางการเสริมสร้างทักษะการใช้รถใช้ถนนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการใช้รถใช้ถนนของนักเรียน โดยประสานกับบริษัท ชัยรักษ์มอเตอร์ ขอทีมหาวิทยาลัยมาทำการฝึกการขับขี่รถจักรยานยนต์แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย การประเมินผลโดยการทดสอบการขับรถในสนามทดสอบชั่วคราว พบว่า นักเรียนมีทักษะการขับขี่รถจักรยานยนต์ และสามารถปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร ได้ กิจกรรมการสอบใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ ผู้วิจัยได้ประสานกับสำนักงานขนส่งจังหวัดร้อยเอ็ด ขอให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 40 คน ได้เข้าอบรมและทดสอบตามระเบียบและขั้นตอนของสำนักงานขนส่ง ผลปรากฏว่านักเรียนสามารถสอบผ่านได้รับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ทุกคน และโรงเรียนที่นำไปทดลองใช้จะนำแนวทางการดำเนินกิจกรรมนี้ไปใช้เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับนักเรียนที่เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป

ทักษะในการใช้รถใช้ถนน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด เนื่องจากทักษะในการใช้รถใช้ถนน เป็นความสามารถที่มีผลต่อการคาดการณ์ การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในขณะที่ขับขี่รถ ระดับทักษะของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมแสดงออกในทางปฏิบัติ เช่น การปฏิบัติตามวินัยจราจรหรือการฝ่าฝืน หลีกเลียง ละเอียด ดังนั้นแนวทางการให้การศึกษอบรมความรู้และการฝึกทักษะ

ในการใช้รถใช้ถนน จึงเป็นวิธีการที่จะเสริมสร้างควมมีวินัยจราจรให้แก่นักเรียน ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาการจราจร ลดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อนักเรียนและเป็นการป้องกันอุบัติเหตุจราจรได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัญหาอุบัติเหตุจากการใช้รถใช้ถนน ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม แนวทางการป้องกันอุบัติเหตุ จึงจำเป็นต้องเริ่มที่ตัวผู้ขับขี่ซึ่งเป็นปัจจัยสาเหตุหลักของอุบัติเหตุ การให้การเรียนรู้แก่เยาวชนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อความปลอดภัยของตนเองและผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นๆ จึงเป็นแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุที่มีผลอย่างยั่งยืน

1.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา เป็นช่วงวัยที่ควรมีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจราจรและการใช้รถใช้ถนนอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางด้านสังคม โดยวิธีบูรณาการเข้ากับหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นเขตพื้นที่ที่ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูล ได้สะดวก เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและงบประมาณ ดังนั้นการอ้างอิงไปสู่กลุ่มประชากรอื่นทั่วประเทศอาจมีข้อจำกัด ควรวิจัยในพื้นที่จังหวัดอื่น เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ

2.2 การสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างรูปแบบการเสริมสร้างวินัยจราจรเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ซึ่งข้อเท็จจริงยังมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาร้อยเอ็ด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาล หรือนักเรียนที่สังกัดสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีอายุและระดับการศึกษาเดียวกัน ควรมีการวิจัยในกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ